

JOAN RIGOL, PRESIDENT DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Text: JORDI FORTUNY-ENRIC RIMBAU / Fotos: JORDI PLAY

"No m'imagino la fusió de CDC i UDC"

Joan Rigol (Torrelles de Llobregat, 1943) és el nou president del Parlament de Catalunya en una de les legislatures en què els debats polítics seran més equilibrats que mai. És president d'Unió Democràtica i ha estat conseller i senador de CiU.

Preferiria presidir un Parlament on hi hagués un govern que tingués majoria absoluta?

—La resposta és fàcil. El president del Parlament ha d'administrar el que el poble li doni. Per tant, si li ha donat una majoria que no és absoluta, doncs és això el que ha d'administrar. Només faltaria que el president del Parlament digués com s'hauria de distribuir el Parlament! Ens estariem allunyant molt de la democràcia. El que passa és que una majoria absoluta dóna una eficiència considerable a l'executiu. I una majoria relativa obliga l'executiu a matisar i pactar molt. Totes dues coses són bones quan el país ho decideix així.

Catalunya ha fet un diagnòstic molt clar: a Convergència i Unió li diu que pot fer govern però que s'ho ha de guanyar cada dia; al Partit Socialista-Ciutadans pel Canvi els diu que són alternativa —i una de potent— però que encara han de passar per l'oposició; als partits més minoritaris, Esquerra Republicana i el PP, els diu que són presents a la vida política catalana però que no s'han de mirar el melic perquè el país els necessita per governar, per tant, s'han de mullar dins d'aquesta dinàmica política. En el fons crec que el país ha parlat donant a tothom un manament bastant clar. Ara es tracta —amb aquests manaments i si és que la meua interpretació és vàlida— de veure si ho saben fer bé.

—Vostè ha dit que en aquesta situació es pot fer molta feina al Parlament...

—Molta. Precisament en aquest marc és on el Par-

lament està obligat a treballar més intensament. De fet, ja en aquesta legislatura, els grups parlamentaris, des de les seves primeres figures fins a molts dels seus diputats, s'han posat a treballar cada dia aquí, al seu Parlament. És la seva residència laboral normal, cosa que implica un ritme de treball parlamentari important. El Parlament és el centre de la vida política més important en aquests moments, no solament perquè ho diu l'Estatut sinó perquè es donen fets que no es donaven tan freqüentment, com és la presència permanent dels mitjans de comunicació a la sala de premsa, per exemple.

—Que s'estigui a l'espera de les eleccions espanyoles i que hi hagi d'altres temes que desenfocin una mica l'interès pel Parlament, no pot acabar esmoreint aquesta dinàmica de l'hemicicle?

—En tot Parlament hi ha uns que manen i uns que esperen. Aquí, al Parlament de Catalunya, es poden esperar els resultats electorals del mes de març, que realment poden determinar la política a Espanya i, de retruc, poden ser significatius per a la nostra vida política. També hi ha qui espera al final de la legislatura perquè estem en un procés de canvi generacional, dins el món de la política catalana.

—En tot Parlament hi ha uns que manen i uns que esperen. Aquí, al Parlament de Catalunya, es poden esperar els resultats electorals del mes de març, que realment poden determinar la política a Espanya i, de retruc, poden ser significatius per a la nostra vida política. També hi ha qui espera al final de la legislatura perquè estem en un procés de canvi generacional, dins el món de la política catalana.

Però tot plegat no vol dir que si ara som a l'espera, signifiqui que vivim un etapa de rebaixa de les activitats del Parlament.

—El debat del relleu polític de Jordi Pujol, com afecta la dinàmica del Parlament de Catalunya?

—El dia que el president Jordi Pujol deixi de presentar-se com a candidat de CiU a la Generalitat sig-

"Catalunya ha fet un diagnòstic molt clar: a CiU li diu que pot fer govern però que s'ho ha de guanyar cada dia; al PSC-CPC els diu que són alternativa —i una de potent— però que encara han de passar per l'oposició."

nificarà una oferta electoral diferent a la que hi ha hagut ara. La feina del grup de CiU és la de treballar per què el ventall sociològic que s'ha aglutinat al voltant del president Pujol continuï amb la mateixa força, que sigui aquella força que ha fet possible que durant vint anys CiU hagi estat al govern de la Generalitat. Els dos partits s'han de saber coordinar bé perquè quan així ho han fet, la gent els ha respost i quan s'han barallat la gent els ha castigat. Han de saber preparar el futur pensant que aquest espai polític tan centrat –implementat de nacionalisme constructiu, positiu i motivador– tan centrat, però no per crear un híbrid de dretes i esquerres, que acaba fagocitant els uns i els altres, com ha passat en l'estat espanyol.

Aquest és el repte que té CiU i, a la vegada, són les expectatives amb què altres partits polítics pensen treballar. Això, però, no ho veurem ara, sinó d'aquí a quatre anys, perquè ara no podem parlar del final d'una legislatura, si pràcticament acaba de començar.

—*Es un repte absolutament nou...*

—Exactament. Recordo que, en el primer govern de Pujol, en el qual jo era conseller, teníem menys diputats que ara, però llavors érem una força que emergia. Avui portem vint anys de govern. Per tant, ja no som una força que emergeix sinó que s'ha anat mantenint. Com i de quina manera hem de continuar donant vida a aquest missatge que significa el nacionalisme centrat de CiU? Aquesta és la feina que tenim.

—*S'ha imaginat mai la fusió entre CDC i UDC?*

—No. No m'imagino la fusió de Convergència i Unió. Primer, la nostra coalició dura des del 1977, si mal no recordo, per tant portem un grapat d'anys. No és una coalició conjuntural, és estable. Segon, aquesta coalició ha obtingut sempre la confiança del poble de Catalunya per governar la Generalitat. Tercer, el partit que presideixo, que és Unió Democràtica, té 68 anys d'història. És un bagatge bastant actual en la societat que necessita la implementació d'una colla de valors, que crec que la nostra manera de pensar porta implícita. Això ens fa pensar que no l'hem de dissoldre en cap situació perquè hem demostrat que podem col·laborar amb altres forces sense haver-nos de dissoldre. Tot això serà objecte d'un debat que hi haurà en el futur des de les bases dels nostres partits fins als quadres màxims. El que sí que cal és trobar uns camins de col·laboració entre els dos partits que no generin tants problemes i tan permanentment perquè aleshores sí que ens fa mal als uns i als altres.

—*Hi ha una qüestió que és l'articulació del Par-*

lament en la política espanyola. El Senat, per exemple, com a hipotètica cambra de representació territorial, compta amb senadors designats pel Parlament de Catalunya. Ara diuen que el Senat no serveix per a res o que s'ha de reformar molt...

—El Senat, com a institució política, és una cambra que fa referència al govern de l'estat, al govern central. Per tant, ha de ser l'expressió democràtica a qui el govern central ha de presentar comptes. No és la cambra legislativa de les autonomies que tenen sobirania política per legislar en el seu àmbit. El Senat ha de ser una cambra de representació territorial per vigilar la territorialitat de les lleis i la iniciativa política del govern central. Aquest és el primer punt.

El segon és que, lògicament, el Senat també ha de ser un lloc de trobada i de col·laboració de totes les comunitats autònomes. Però això, únicament després del primer punt. N'hi ha un tercer. Des de la catalanitat, podem anar còmodament a aquesta cambra quan formar part del conjunt de les comunitats autònomes no signifiqui deixar de tenir les especificitats que creiem que tenim i que la Constitució reflecteix.

Per tant, el Senat, si vol ser cambra de representació territorial, no solament ha d'obeir unes normes neutres i escèptiques de l'organització parlamentària sinó que ha de tenir present que Espanya, des del nostre punt de vista, és plurinacional i que, per tant, els fets diferencials s'hi han de reflectir. Aquesta és la proposta de reforma del Senat que jo durant aquests sis anys he intentat formular en aquella santa casa.

—*Hi té esperança?*

—Amb el centralisme, Espanya sempre tindrà problemes pendents. Per tant, l'esperança l'han de tenir aquells qui s'han ancorat

en una situació immòbil i no es plantegen com aquelles comunitats històriques que representen una cultura i una nació, han de trobar l'encaix en les formes d'estat que nosaltres creiem que s'han de trobar en el Senat.

—*Vostè parla dels problemes del centralisme. Portem ja vint anys de pacte institucional, han passat vint anys des del començament de la transició, en quina mesura es pot considerar que la Constitució és tan inamovible?*

—Hi va haver una reforma de la Constitució, que potser ha passat bastant desapercebuda, adreçada a encaixar Espanya dins la Unió Europea. La UE ha fet que avui cap estat tingui moneda pròpia, que l'exèrcit sigui supranacional, que les fronteres hagin desaparegut... Vol dir que el model d'estat que hi ha ara no té res a veure amb el que hi havia fa vint anys.

Quan es va fer la Constitució encara no sabia nin-

"Cal trobar uns camins de col·laboració entre els dos partits [CDC i UDC] que no generin tants problemes i tan permanentment perquè aleshores sí que ens fa mal als uns i als altres."

gú quin seria el model autòndmic d'estat que tindria perquè es va anar fent sobre la marxa. La Constitució, fins i tot, preveu comunitats autòndmes amb parlament i d'altres que tinguin òrgans sense aquesta dimensió. I fixi's com ha anat evolucionant el model d'estat després de la Constitució.

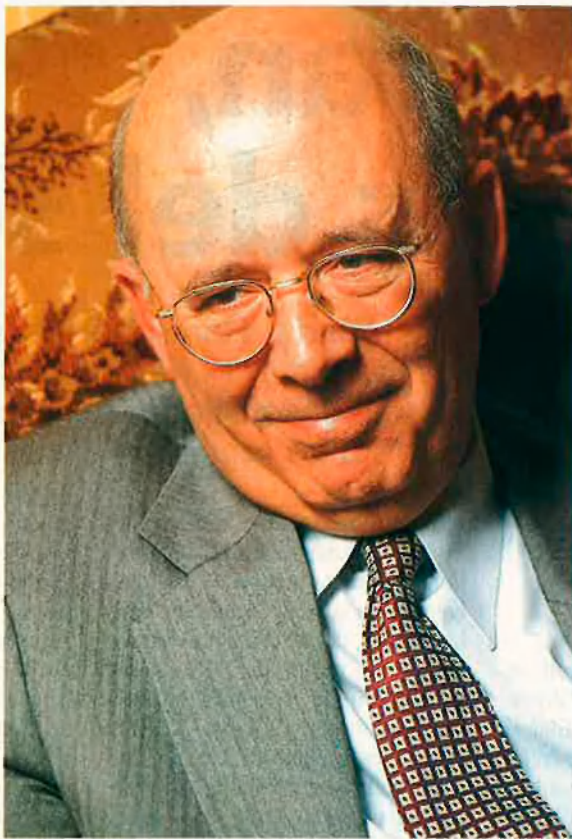
Els conceptes poden semblar inamovibles però la realitat és més viva. Creiem que encara ha de continuar evolucionant, sobretot quan la Constitució espanyola, en l'article 150.2, permet que el model autòndmic sigui un model obert. No es tracta d'un model tancat perquè la mateixa vida s'ha encarregat de fer-lo evolucionar i la mateixa Constitució espanyola ho diu.

—Ara es parla —sobre tot en parla CiU— d'una relectura de la Constitució, n'hi ha prou amb una revisió?

—En aquest Parlament hi ha tots els posicionaments possibles davant de l'Estatut. Hi ha qui diu que ja està bé com està, qui pensa que no s'ha de tocar el text però que s'ha de llegir amb tota la seva potencialitat, qui considera que s'ha de reformar, qui creu que cal afegir-hi alguna cosa més, o fins i tot fer-lo de bell nou. Ens trobem davant d'un ventall d'opinions, la majoria amb un denominador comú: que cal reformular la Constitució. Ara, com i de quina manera s'ha de fer és una qüestió més complexa. En el fons, en aquest moment, hem constatat que hi ha una actitud bastant participativa de fer-lo bellugar. Aquesta és l'única conclusió.

—Hi ha una qüestió externa que és el procés de pau del País Basc. Fins a quin punt considera que pot contaminar altres processos? Pot tenir alguna conseqüència el que hi pugui passar allà?

—Aquest procés no s'ha volgut internacionalitzar com ha passat a Irlanda del Nord. Això fa que el problema basc tingui unes connotacions estrictament basques. Però el conjunt de l'estat espanyol hi té molt a dir, sobretot ha de saber com articular

—Ens consta que vostè va tenir un paper important en el que es va anomenar 'pacte lingüístic' valencià. Des del seu punt de vista què ha passat?

—Això no ho explicaré, perquè s'ha de ser discret. Com vostès saben, el conflicte de la llengua així ho exigeix. Sempre he dit que estic a la disposició dels valencians si em demanen d'emprendre una acció o una iniciativa per afavorir la resolució d'aquest problema.

aquest procés en el conjunt de la política espanyola.

D'altra banda, crec que en aquest moment s'està reduint el paper vertebrador del PNB, que durant la transició totes les forces democràtiques espanyoles havien acceptat. I els missatges polítics que envien algunes de les forces polítiques espanyoles intenta radicalitzar posicions i no flexibilitzar els discursos per trobar-hi sortides. Això em fa ser un mica pessimista.

L'única possibilitat és la flexibilització de posicions, en comptes d'acusar-se mútuament. Cal saber quina aportació positiva i constructiva pot fer cada una de les parts per poder trobar una sortida al problema.

—Permeti'ns canviar una mica de tema. Hi ha hagut reunions entre representants dels governs de Catalunya, País Valencià i les Illes, però en canvi, no ha passat el mateix entre els presidents dels parlaments dels tres territoris. Per què?

—Quan jo era conseller de Cultura sí que

n'havia tingut, de trobades amb els altres consellers de Cultura. Fins i tot havíem fet coses concretes. Per exemple, vam començar a editar les obres del Ramon Llull amb un conveni tripartit. Després ens havíem trobat, amb Ciscar i Gilet, en el patronat del Monestir de Poblet.

Sí que veig que no hi ha cap precedent de trobada com aquestes en el Parlament. Seria precipitat que jo ara digués res sobre això o que ja promourem aquests encontres. Però personalment em sento molt vinculat a la política valenciana i la segueixo molt de prop i, no cal dir-ho, també la de les Illes. A partir d'aquí sortiran els contactes que hagin de sortir.

Amb el president del Parlament de les Illes hi he mantingut conversa telefònica fa molt poc. En canvi encara no ho he pogut fer amb la presidenta de les Corts Valencianes.

